

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
31/2014	Kommunestyret	PS	19.05.2014

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Åse Elin Myking	FE - 033, FA - M80	14/654

Gjennomgang av brannvernet - Innstilling frå mellombels komite

Vedlegg:

Dokumentasjon Vaksdal brannvesen 2014
Alternativ brannordning
Brann kompetanse plan 2014-2017
Uttale frå brannsjefen

Mellombels komite for gjennomgang av brannvernet sitt framlegg til vedtak:

Dagens brannordning vert vidareført i påvente av avklaring om ev interkommunalt samarbeid innan brann og redning. Om eit slikt samarbeid ikkje er nærare ei avklaring innan utgangen av 2014 får formannskapet fullmakt til å gå i dialog med Bergen brannvesen om eit samarbeid. Revidering av brannordninga vert ein del av eit slikt samarbeid.

Samarbeidsavtale skal leggast fram for kommunestyret til godkjenning.

Kommunestyret - 31/2014

KOM - behandling:

Følgjande ba om at kommunestyret vurderte habiliteten deira:
Magne Hestad, Fred Bjørnberg, Bjørg Aase N. Hop, Boris Groth, Karin N. Flatekval

Med heimel i fvl § 6 a vedtok kommunestyret samrøystes at Magne Hestad og Fred Bjørnberg er ugilde i saka.

Med heimel i fvl § 6 b vedtok kommunestyret samrøystes at Bjørg Aase N. Hop, Boris Groth, Karin N. Flatekval

Saksordførar Helge Gullbrå orienterte.

Irving Sæterdal ba om gruppemøte.

Endringsframlegg frå Anneli Vatile Lilletvedt, på vegner av H, SV:

Brannordning av 01.03.1999 vert vidareført og auka i tråd med faglig anbefaling frå brannsjefen i

Vaksdal i brev av 12.05.2014.

Overordna ROS-analyse for kommunen skal utarbeidast og vere ferdig seinast innan frist satt av Fylkesmannen i Hordaland 31.03.2015.

Vidare arbeid med kommunal beredskap og evt. tilpassingar i brannvernordning vert så basert på overordna ROS-analyse for kommunen, herunder evt. interkommunale løysingar.

Framlegget frå nemnda og Anneli Vatle Lilletvedt vart sett opp mot kvarandre. 5 røysta for framlegget frå Anneli Vatle Lilletvedt som dermed fall.

KOM - vedtak:

Dagens brannordning vert vidareført i påvente av avklaring om ev interkommunalt samarbeid innan brann og redning. Om eit slikt samarbeid ikkje er nærare ei avklaring innan utgangen av 2014 får formannskapet fullmakt til å gå i dialog med Bergen brannvesen om eit samarbeid. Revidering av brannordninga vert ein del av eit slikt samarbeid.

Samarbeidsavtale skal leggest fram for kommunestyret til godkjenning.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Kommunestyret etablerte i møte 19.03.12 ein mellombels komite for gjennomgang av brannvernet. Komiteen fekk følgjande mandat :

- Legge fram framlegg til dokumentasjon av brannvesenet i Vaksdal kommune i samsvar med brann og eksplosjonsvernlova §10 og forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet §2-4, og veileder til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet.
- Vurdere kompetanse og kostnadsbiletet for brannvesenet, også i eit langsiktig perspektiv.
- Vurdere moglege interkommunalt samarbeid

Komiteen sitt mandat og arbeid har vore omfattande og fristen for framlegg til kommunestyret har vorte forlenga undervegs. Oppsummert er følgjande gjennomgått og lagt til grunn under punkta i mandatet:

Første punkt:

- Brann- og eksplosjonsvernlova med føresegner, veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, høyring frå Justis- og beredskapsdep «Ny utdanning for nye utfordringar» er gjennomgått. Gjeldande brannordning presentert.
- Gjennomgang av arbeid utført av brannvern- og beredskapsrådgjevar Magne Eikanger hausten 2010 av brann- og ulykkesscenarier, analyse av brannrisiko og sårbarhet, dokumentasjon av brannvesenet med loggar og notat om interkommunalt brannvernsamarbeid, presentert av Eikanger.
- Deltaking på fylkesmann sin beredskapssamling om brannvern og beredskap der arbeid

med risikoanalyse og kommunane sitt arbeid med heilskapeleg risikoanalyse var hovudtema og elles m.a. orientering om nytt naudnett og nytt frå brannsektoren.

- Gjennomgang og presentasjon av dagens situasjon i brannvernet av brannsjefen i Vaksdal
- Vurdering av ROS og brannordning pr 2013, presentert og gjennomgått av Skansen Consukt
- Orientering og oversikt over øvingar, kompetanse og utstyr v/brannsjefen
- Brannstudien (2013)
- Gjennomgang av tiltak sett i verk for å sikre dagberedskap v/rådmann
- Orientering om mannskapsstyrke, vaktordning m/kostnad, rekruttering v/ HR leiar
- Framlegg av 3 alternativ for organisering av brannvernet og gjeldande kompetanseplan v/rådmann

Andre punkt

- Gjennomgang av kompetansekrav og kompetanseplan, utstyr og utstyrbehov framover
- Samarbeid i regionen om kompetansetiltak og utstyr, mogelegheiter framover

Tredje punkt

- «Mulighetsnotat» utarbeidd i 2010 v/ Eikanger
- Samarbeidsavtaler og bistand frå andre brannvesen/andre
- Brannstudien, Justis og beredskapsdepartementet
- Mogleg samarbeid mellom Voss og Vaksdal brannvern, v/rådmann/brannsjef Voss 2013
- Interkommunalt samarbeid-mogelegheiter og gevinstar v/brannsjef i Bergen Johnny Breivik
- Fylkesmann sin høyringsuttale til brannstudien og pågåande arbeid/søknad om å bli pilotfylke for anbefalt modell for organisering av brannvesenet i 18 (19) enheter etter fylkesgrensene. Pilotprosjekt «Hordaland brann- og redningsvesen» - finansiert av skjønnsmidlar, kommunale og statlege midlar
- Interkommunalt prosjekt for samarbeid innan samfunnstryggleik og beredskap – prosjekt for etablering er finansiert gjennom skjønnsmidlar

Krav til kommunane

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20> stiller følgjande krav til kommunane:

Kapittel 3. Kommuners plikter og fullmakter

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor.

Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

og nærmare om brannvesenet sine oppgåver:

Brannvesenet skal (§11):

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

I tilhøyrende føresegn om organisering av brannvesenet er dette utdjupa:

Utdrag frå **forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen** med kommentarer og vurderinger <http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-06-26-729> og rettleiar <http://oppslagsverket.dsb.no/content/brann-og-eksplosjonsvern/forskrifter/organisering-av-brannvesen/veiledning/>

Kap 1. Innledende bestemmelser- om formål og verkeområde

Forskriften skal sikre at enhver kommune har et brannvesen som er organisert, utrustet og bemannet, slik at oppgaver pålagt i lov og forskrifter blir utført tilfredsstillende. Videre skal forskriften sikre at brannvesenet er organisert og dimensjonert på bakgrunn av den risiko og sårbarhet som foreligger.

Kap. 2. Administrative forhold - om samarbeid, delegering, meldingar og dokumentasjon

Kommunen skal sørge for at brannvesenet søker samarbeid med andre myndigheter for å sikre best mulig brannvern for kommunens innbyggere

Kap 3. Organisering og dimensjonering av forebyggende oppgaver - om samarbeid, kapasitet, kompetane og dimensjonering

*Kommunen skal søke samarbeid med andre kommuner for best mulig å utnytte samlet kompetanse i regionen, slik at det forebyggende arbeid blir utført tilfredsstillende
Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles. Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommune.*

For Vaksdal kommune er førebyggande personell berekna til 0,4 % stilling i tillegg til leder.

Kap. 4. Organisering av beredskap og innsats – om m.a samarbeid, bistand, mottak av naudmelding, innsatstid og øving.

Kommunen skal søke samarbeid med andre kommuner og beredkapsorganisasjoner for best mulig å utnytte ressursene i regionen.

Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem mv., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.

Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført

Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter.

Alle 3 tettstader kan nåast innafor maksimaltida på 20 minutter og det aller meste av kommunen er dekket innan 30 min. Dei to sjukeheimane i kommunen og møllebedriftene på Vaksdal krev i dag ei innsatstid på 10 min og er årsaka til at vi har brannstasjonar på Vaksdal og Dale.

Forskrifta gir kommunane anledning til å ha lenger innsatstid enn 10 min når det er etablert ytterlegare førebyggjande tiltak i desse objekta. Eksempel på slike tiltak kan vera lokalt innsatspersonell med særskilt opplæring og øving. I eit meir lagsiktig perspektiv vil det vera behov for utskifting av brannbil og ev ny brannstasjon på Vaksdal, då kan det vera aktuelt å vurdere dette opp mot førebyggjande tiltak i objekta.

Alt personell som inngår i beredskapen skal jevnlig øves for de oppgaver de kan forventes å bli stilt overfor i brann- og ulykkestilfeller. Den samlede beredskap innenfor kommunen eller brannvernregionen skal øves slik at samband og kommandolinjer fungerer tilfredsstillende.

Kap. 5. Dimensjonering av beredskap – om krav til dimensjonering, vaktlag, vaktberedskap og tankbil.

Enhver kommune skal ha beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor krav til innsatstider etter § 4-8. Samlet innsatsstyrke skal være minst 16 personer, hvorav minst 4 skal være kvalifiserte som utrykningsledere. Beredskapen skal legges til tettsted der slikt finnes. Et tettsted kan dekkes av beredskap fra annet tettsted innenfor krav til innsatstider etter § 4-8.

For Vaksdal brannvesen gjeld dimensjonering av innsatsstyrke for små kommuner (under 2000 innbyggjarar i større tettstad).

Et vaktlag skal minst bestå av: 1 utrykningsleder og 3 brannkonstabler/røykdykkere

Forskrifta stiller ikkje krav om røykdykkere.

I spredt bebyggelse og i tettsteder med inntil 3.000 innbyggere kan beredskapen organiseres av deltidspersonell uten fast vaktordning.

Minstekrava i kap 3,4 og 5 er knytt til tettstadar, innbyggartall og innsatstider, og skal sikre eit minste tryggleiksnivå. Det er venta at kommunar har eit brannvesen med minst 16 personar som skal kunne handtere «liten» og «større» brann/ulykke. Minst 4 mannskaper skal utgjera ein førsteinnsatsstyrke. Som «liten» brann/ulykke kan vera brann i bustad/leiligheit/fritidsbustad inntil 150m², trafikkuhell med 1-2 bilar involvert, pipebrann og grasbrann.

Etter 10-15 min (innsatstid 20/30 min) frå førsteinnsatsen er starta opp, skal samla minst 12-14 mannskaper vera i innsats. Denne innsatsstyrken sal kunne handtere ein «større» brann eller ulykke som totalbrann i bygning som bustadhus i tettbygde strøk, rekkehus, overnattingsstad, næringsverksemd inntil 1800m², trafikkulykker med meir enn 2 bilar involvert, mindre skogbrann

I område der tilstrekkeleg vatn til brannslukking ikkje kan skaffast raskt pålegg

dimensjoneringsforskrifta brannvesenet å bringe med seg tankbil , t.d i lengre tunellar. Vaksdal Brannvesen har tankbil stasjonert på Dale.

Kap. 6. Utrustning av beredskapen – om utrustning og materiell.

Brannvesenet skal disponere egnet og tilstrekkelig utstyr med høy driftssikkerhet til innsats ved de branner og ulykker som kan forventes, herunder transportmidler, pumper, slanger og annet slukkeutstyr, samt utstyr til bruk ved akutt forurensning.

I områder hvor tilstrekkelig vann til brannslukking ikke umiddelbart kan skaffes til veie, skal brannvesenet medbringe vann til slukking.

Brannvesenet i Vaksdal er godt utrusta med utstyr til innsats, verneutstyr, samband, særskilt utstyr til bruk ved ulykker med personskade og materiell til bruk ved ved akutt forureining og andre ulykker(IUA).

Kap. 7. Opplæring og kompetanse – om kompetansekrav

Kommunen skal sørge for at personell i brannvesenet tilfredsstiller de krav til kvalifikasjoner som denne forskrift stiller. Det skal gjennomføres praktiske og teoretiske øvelser med slik hyppighet, omfang og innhold at personellens kompetanse blir vedlikeholdt og utviklet slik at den er tilstrekkelig til at brannvesenet kan løse de oppgaver det kan forventes å bli stilt overfor

Det skal utarbeidast kompetanseplanar for å sikre at kvar enkelt får den opplæringa som er krevd, dette er nærare skildra under kompetanse (andre pkt i mandat).

Kap 8. Avsluttende bestemmelser – om tilsyn, avvik, klage og pålegg

Vurdering

Følgjande organisering og dimensjonering er vurdert og lagt til grunn for framlegg:

1. Dimensjonering (første punkt i mandatet)

På grunnlag av tilgjengeleg analysar og dokumentasjon er det gjennomgått tre alternativ til organisering av brannberedskapen:

1. Vaktordning som i dag (Dale kveld/natt/helg – Vaksdal helg)
2. Brannberedskap med vaktordning helg (fredag-måndag) + høgtid
3. Brannberedskap utan vaktordning, men med større mannskapsstyrke
Sjå vedlegg med kostnadsberekningar

Tilleggsberedskap:

- Styrka dagberedskap gjennom rekruttering internt og andre med arbeidsplass lokalt
- utvida mannskapsstyrke
- Utdanna fleire sjåførar for store kjøretøy
- 12 (19) røykdykkarar (inngår i mannskapsstyrke)

2. Kompetanse og kostnadsbiletet for brannvesenet, også i eit langsiktig perspektiv (andre punkt)

Kompetansekrav brannkonstablar:

1. To års systematisk internopplæring i brannvesenet etter læreplan frå Norges Brannskule,

dokumentert i opplæringsbok.

2. Grunnkurs fordelt på nettbasert sjølvstudium, kvelds/helg undervisning og praksisveke med eksamen.

Kompetansekrav utrykningsleiar:

1. Gjennomført utdanning for brannkonstablar
2. Beredskapsutdanning I for deltidsbrannvesen (Beredskapsutdanning II for heiltid) ved Norges Brannskule

Status Vaksdal: vedlagt kompetanseplan 2014 -2017

- Fortløpande internopplæring for brannkonstablar, nyrekrutterte startar opp
- Grunnkurs: fortløpande etter behov, jf plan
- Beredskapskurs for utrykningsleiarar fortløpande etter behov, jf plan
- Sjøåfør kl C + utrykning code 160 - etter behov p.t kurs for intern rekruttering

Det er utarbeidet kompetanseplan t.o.m 2017.

Utdanninga ved Norges brannskule er kostbar (reise og opphold, tapt arbeidsforteneste) og har få plasser. Bergen kommune har opplæring i egen regi, gjennom eit ev samarbeid kan kommunen få tilgang til opplæring lokalt til ein lågare kostnad.

Utstyr

Generelt er brannvesenet i kommunen godt utstyrt etter satsingar på kjøretøy og utstyr dei siste 8-10 åra. Det vert lagt opp til jamleg utskifting av ulike typar drifts- og verneutstyr, medan større utstyr på inn på investeringsbudsjettet i økonomiplanen.

Utfordringar/Behov framover:

- Kostander kompetansekrav
- Ny brannbil Vaksdal
- Ev ny stasjon Vaksdal

Kostnader ved å dekke kompetansekrava vil variere avhengig om ein lukkast i å få til regionale løysingar. For 2014 vart det gitt ekstraløying til kommunane over rammetilskotet (ikkje øyremarka) til opplæring av mannskapa. Vaksdal fekk kr 139.000 som vart tilført budsjetttramma til brann og redning. Løyinga var gledeleg, men dekker likevel berre ein svært liten del av kostnadane til kompetanse. Eit tilbud i regionen med tilstrekkeleg kapasitet til redusert pris må til for at kommunane skal klare kompetanseløftet i brannvernet.

Investeringar i ny brannbil og ev ny stasjon på Vaksdal må vurderast i økonomiplanperioden. Konsekvensførebyggande tiltak for å redusere krav til innsatstid bør vurderast, i tillegg bør samarbeidsløysingar med andre brannvesen o.a vurderast før ei ev større investering.

Vaksdal kommune har høgare kostnader til brannvern enn tilsvarande kommunar av same storleik. Kostratal viser at brannvern sin del av budsjettet utgjør 2,1 % i Vaksdal mot eit snitt på 1,3 % for landet. Dette skuldast i hovudsak høgare dimensjonering enn minimumskravet etter kommunestorleik. Samla kostnad brannvern 2013 er kr 5,3 mill mot 4,6 mill i 2012.

Med auka fokus på samfunnstryggleik og beredskap i samfunnet og auka krav til kommunane i lovverket er det sannsynleg at kommunane sine kostnadane til beredskap inkl brann og redning kjem til å stige i åra framover. Effektiv organisering og statleg finansiering av auka beredskap vil vera avgjerande for at kommunane skal kunne innfri lovkrava og meistre dei økonomiske utfordringane.

3. Vurdere moglege interkommunalt samarbeid (tredje punkt i mandatet)

I perioden nemnda har arbeidd har det blitt auka fokus på større organisatoriske einingar for brannvesenet t.d gjennom anbefaling i *Brannstudien*. Særleg har arbeidet med regionale einingar eller interkommunalt samarbeid/kjøp av tenester blitt aktualisert. Søknaden frå fylkesmannen om å etablere eit pilotfylke i Hordaland i samsvar med anbefalingane i brannstudien kan bli innvilga. Politisk og administrativt arbeid for regionalt samarbeid om dei store beredskapsoppgåvene og ansvaret som kommunane har pågår parallelt. Regionale løysingar for brannvern vil truleg medføre tilsvarende samarbeid for heile beredskapsområde. Fordelane med slik organisering er større kompetansmiljø, opplæringsmoglegheiter, auka ressursar og kompetanse til det førebyggjande arbeidet og tilsyn, heiltidsstillingar innafor viktige fagfelt og leiarutvikling.

Nyleg har Samnanger og Osterøy kommunar inngått driftssamarbeid med Bergen kommune. Om eit slikt samarbeid er aktuelt for Vaksdal synes det å vera mest å hente på å knytte seg til Bergen. Bergensalliansen har tatt initiativ til å sjå på interkommunalt samarbeid om brann og redning. I eit ev framtidig større regionalt samarbeid er det naturleg at ein tar utgangspunkt i Bergen brannvesen sine ressursar.

Også innan beredskap er det aktuelt med samarbeid over kommunegrensene. Bergen kommune har tatt initiativ til eit regionalt samarbeid om beredskap. Mange kommunar i fylket har meldt interesse for eit slikt samarbeid. Vaksdal er saman med Bergen, Fjell og Askøy invitert til å delta i den administrative prosjektgruppa.

Konklusjon

Komiteen sin samla vurdering og framlegg:

I lys av større hendinga i seinare tid ser stadig fleire behov for å samla ressursane til brann og redning i større einingar regionalt. Auka krav kommunane gjer at fleire søker saman for å sikre ei effektiv organisering, styrka det førebyggjande arbeidet og auka kompetanse og fagmiljø. Brannstudien peikar på behovet for større og meir slagkraftige einingar og ser dette saman med organisering av andre nødetatar.

Komiteen vurderer det som særskilt aktuelt for Vaksdal kommune å inngå i eit interkommunalt samarbeid, enten i eit større regionalt samarbeid eller i eit samarbeid med Bergen brannvesen. Gjennom eit slikt samarbeid/kjøp av tenester vil kommunen få tilført kompetanse og inngå i eit større fagmiljø, og kan i større grad løyse sine oppgåver innan førebyggjande arbeid og øvingar. Mannskapsstyrken vil som tidlegare vera lokalisert lokalt, men dette må drøftast nærare ved inngåing av eit slikt samarbeid.

Komiteen gjer framlegg om å halde fram med dagens brannordning i påvente av ei snarleg avklaring om interkommunalt samarbeid. Om det ikkje nærmar seg ei avklaring innan utgangen av 2014, foreslår komiteen at kommunen går i dialog med Bergen brannvesen om eit samarbeid. Ny brannordning må vurderast ved inngåing av avtale om samarbeid.

Komiteen rår til at kommunen søker samarbeid med Bergen om kompetanseutvikling av mannskapet.

